

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TIBBIYOT XODIMLARINING KASBIY MALAKASINI RIVOJLANTIRISH MARKAZI OFALMOLOGIYA KAFEDRASI

**“KO'RUV AZOLARINING JAROXATLANISHI”
NOZOLOGIYASI BO'YICHA MILLIY KLINIK STANDART**

TOSHKENT 2025

“TASDIQLAYMAN”
Respublika ixtisoslashtirilgan
ko‘z mikroxirurgiyasi ilmiy-
amaliy tibbiyot markazi
direktori A.F. Yusupov

2025 yil

**“KO‘RUV AZOLARINING JAROXATLANISHI”
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDART**

TOSHKENT 2025

“KO‘RUV AZOLARINING JAROXATLANISHI” NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
S05.2	Ko‘z olmasini jaroxatlanishi natijasida ko‘z ichi to‘qimalarini tashqariga chiqishi yoki yoqotilishi. Ko‘z olmasini jaroxatlanishi natijasida ko‘z ichi to‘qimalarini chiqmasligi yoki yoqotilmasligi. Ko‘z olmasining teshib o‘tgan jaroxati, ko‘z ichida yot jism bilan. Ko‘z olmasining teshib o‘tgan jaroxati, ko‘z ichida yot jismsiz.	OSh, KTMP oftalmologi	Terapevt Nevropatolog Otorinolaringolog Stomatolog	Oftalmolog Neurooftalmolog	Terapevt Nevropatolog Neyroxirurg Otorinolaringolog Endokrinolog Infeksionist Gematolog Stomatolog
S05.3					
S05.5					
S05.6					

“KO‘RUV AZOLARINING JAROXATLANISHI” NOZOLOGIYA BO‘YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko‘rsatish darajasi va turi bo‘yicha	Xizmat	Davolash
------------	-----------------------	--	--------	----------

tadbirlar		Ambulator yordam		Statsionar yordam*			ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	muddati
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	Shikoyati va anamnez (kasallik va hayot anamnezini yig'ish)	+	+	+	+	+	3-6 ta	doimiy
	Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+	Xar kuni kasalxonadan chiqarilgungacha	Xar kuni kasalxonadan chiqarilgangacha
	Fizikal va klinik tekshiruv	+	+	+	+	+	Xar kuni kasalxonadan chiqarilgangacha	Xar kuni kasalxonadan chiqarilgangacha
	Vrach oftalmolog tomonidan kundalik kuzatuv va o'rta va kichik tibbiyot xodimi tomonidan muolajalar va parvarish	-	-	+	+	+	Xar kuni kasalxonadan chiqarilgangacha	doimiy
	Vrach oftalmolog tomonidan sutkalik nazorat	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	doimiy
Izoh: Murojaat qilganda havf omilini aniqlash; tez va shoshilinch statsionarda davolash tavsiyasi beriladi; shifoxonadan chiqishda ambulator nazorat uchun tavsiyalar beriladi.								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1.Shikoyati va anamnez (kasallik va hayot anamnezini yig'ish)	+	+	+	+	+	-	-
	2. Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+	-	-
	3. Fizikal va klinik tekshiruv	-	+	+	+	+	-	-
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq Milliy klinik protokollarda keltirilgan boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi talab etiladi; kasallikni asoratlangan holatida murojaat bo'lsa va/yoki aniqlansa, shuningdek jarrohlik amaliyotiga ko'rsatma bo'lgan holatlarda shoshilinch jarroh konsultatsiyasi o'tkaziladi, bemor holatiga qarab shifoxonaga statsionar davoga va/yoki jarrohlik amaliyotini o'tkazish uchun yo'naltiriladi.								
Asosiy laborator tekshiruvlar	Asosiy: Qon va siydikning umumiy (klinik) taxlili	-	--	+	+	+	1-2	--
	Qon biokimyoviy tekshiruvi	-	-	+	+	+	1	-
	Qonni TORCh infeksiyasiga tekshirish	-	-	+	+	+	1	-
	Revmosinamalar	-	-	+	+	+	1	-
Izoh: ko'ruv nervi va ko'ruv yo'llari kasalliklariga shubha kilinganda ambulator sharoitda shifokor tomonidan laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi. Laborator								

tekshiruvlar stasionar sharoitda amalga oshiriladi								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	Biokimyoviy taxlillar:	-	-	+	+	+	-	-
	qon biokimyoviy taxlili (kreatinin, glyukoza, umumiy bilirubin, transaminaza, triglitseridlar);	-	-	+	+	+	1-2	-
	Qonni OITS, NVs-Ag, anti-HCV tekshirish	-	-	+	+	+	1	-
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq). ko'rish organining shikastlanishiga shubha kilinganda ambulator sharoitda shifokor tomonidan laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi. Laborator tekshiruvlar stasionar sharoitda amalga oshiriladi. Bemorni konsultatsiya qilishda yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud laborator tekshiruvlari o'tkaziladi.								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	Viziometriya Refraktometriya pnevmonometriya Perimetriya ranglarga Biomikroskopiya Oftalmoskopiya	-	-	+	+	+	1-2	-
Izoh:								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	Optik kogerent tomografiya	-	-	+	+	+	1	-
	Ko'z olmasi UT tekshiruvi	-	-	+	+	+	1	-
	Bosh miya va orbitaning MRTsi, MSKT va rentgenografiya	-	-	+	+	+	1	-
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) instrumental diagnostik tekshiruvlar birlamchi ko'rish organining shikastlanishida stasionar sharoitda ko'rsatmaga asosan o'tkaziladi. Agarda, boshqa darajadagi tibbiyot muassasasida davolanishga ko'rsatma paydo bo'lsa, shu o'tkazilgan tekshiruv nusxalari bilan yo'naltiriladi. instrumental diagnostik tekshiruvni takroriy o'tkazilishi, tor mutaxassis yoki stasionar davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganidagina o'tkaziladi.								
Stasionar davoga ko'rsatma: Shikoyati va anamnezi: - ko'rish o'tkirligini keskin pasayishi, - yoshlanish, -ko'zlardagi og'riq. Anamnez: bemor yoshi, zararlanish bir yoki ikki tomonlama ekanligi, tizimli yoki lokal kasalliklarning mavjudligi, shikastlanish sababini, xarakterini va davomiyligini aniqlash.. Fizikal tekshiruvda: Vizometriya – ko'rish o'tkirligini tekshirish. Rang sezgirligini tekshirish (Rabkin jadvallari yordamida) - rang ajratish buzilishlarini aniqlash maqsadida.								

Refraksiyani tekshirish. miopiyada yoki gipermetropiyada bor yoki yo'qligini aniqlash maqsadida, xamda perimetriyani bajarish uchun refraksiya anomaliyasini neytrallash maqsadida xamma bemorlarga tavsiya etiladi.

Tonometriya – ko'ruv a'zolarining shikastlanishi natijasida ko'z ichki bosimining ortishi yoki pasayishini aniqlash maqsadida KIBni o'lchash xamma bemorlarga tavsiya etiladi.

Biomikroskopiya – ko'z oldingi qismi patologiyasini inkor qilish maqsadida o'tkaziladi. Ko'zning oldingi qismi biomikroskopiya xamma bemorlarga tavsiya etiladi.

Kompyuter perimetriya - ko'ruv maydonidagi skotomalarning soni va sifatini aniqlash maqsadida.

Oftalmoskopiya – ko'ruv a'zolarining shikastlanishi tashxislashning asosiy usuli.

Ko'z olmasi ultratovush tekshiruvi - shishasimon tanadagi o'zgarishlarni, ko'ruv nervi orbital qismi shishini aniqlash maqsadida qo'llaniladi.

Fundus rasmini obektivlashtirish, saqlash va monitoring qilish uchun fundus kamerasi yordamida fundus fotosurati tavsiya etiladi

Optik kogerent tomografiyasi (OKT) fundusdagi morfologik o'zgarishlarni, ularning dinamikasini baholash uchun tavsiya etiladi

Rentgen va lazer tadqiqot usullari. Ko'z ichidagi yot jismlarni aniqlash uchun rentgen tekshirish usuli o'tkaziladi. Komberg - Baltinga ko'ra ko'z ichidagi begona jismlarning rentgenologik lokalizatsiyasi gorizontal, sagittal va vertikal tekisliklarda ko'z ichidagi yot jismning lokalizatsiyasini aniqlash uchun amalga oshiriladi.

KT - Ko'z ichidagi yot jismlarni ko'rish uchun keng imkoniyatlar kompyuter tomografiyasi orqali ta'minlanadi, bu esa bosqichma-bosqich (1 mm gacha) orbita devorlarini, shuningdek, KOJ ko'z olmasini uning tarkibi bilan tekshirish imkonini beradi.

Optik muhitning shaffofligi yetarli bo'lmagan hollarda ko'z olmasining ultratovush tekshiruvi tavsiya etiladi

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Shoshilinch va tez tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi							
Antibakterial tomchilari ko'z	levofloksatsin 0,5%	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
	siprofloksatsinning 0,3%	-	-	+	+	+		
Antibakterial maxalliy va tizimli	Sefotaksim, seftazidim, seftriakson parabolbar, retrobulbar va tizimli	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Glyukokortikosteroidlar	Deksametazon, betametazon, triamsinalon 0,5-1,0	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual	Ko'rsatmaga asosan individual

	ml parabolbar, retrobulbar va tizimli (prednizalon peroral 5 mg kuniga 4-6 maxal, 5 kun keyinchalik dozani kamaytirib boriladi, metilprednizalon vena ichiga)						tanlanadi	tanlanadi
Nosteroid yallig'lanishga qarshi preparatlar	diklofenak natriy 50 mg kuniga 2-3 maxal, indometatsin peroral 25 mg kuniga 2-3 maxal	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Desensibilizatsiyalovchi	difengidramin tabletka, poroshok yoki in'eksiya diazolin 1 drajedan kuniga 1 maxal	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Diuretiklar	furosemid 10 mg/2ml – m/o yoki v/i Asetazolamid peroral ½ tab. kuniga 2 maxal (0,25 g), 3 kun	-	-	+	+	+		
Dezintoksikatsion vositalar	Reosorbilakt vena ichiga Infezol vena ichiga	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Angioprotektorlar	etamzilat natriy 12,5% 2 ml	-	-	+	+	+		
Virusga qarshi vositalar	Asiklovir yoki zoviraks peroral 200, 400, 800 mg kuniga 5 maxal, 5-7 kun						Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi

	Valasiklovir gidroxlorid 1 tab 2 maxal 6 kun							
Zamburug'larga qarshi vositalar	Flukonazol 150 mg, peroral xaftasiga 1 kun	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Antikoagulyantlar	Geparin, enoksaparin natriya yoki fraksiparin 1 maxal, 5-7 kun	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Vitaminoterapiya	V gurux vitaminlari Tiamin 1,0 ml m/o kunora 5 kun, Piridoksin 1,0 ml m/o kunora 5 kun, sianokobalamin 1,0 ml kunora 5 kun	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Nootrop va neyroprotektor preparatlar	Retinalamin, korteksin, Serebrolizin Nukleo sMF forte	-	-	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi	Ko'rsatmaga asosan individual tanlanadi
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) dori vositasi individual tanlanadi.								

(DISPANSERIZATSIYA)

NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYA SI	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. klinik va fizikal tekshiruvlar	-	-	Ko'rsatmaga muvofiq yiliga 2 marta	domiy
Izoh: Asosiy nazorat qiluvchi shifokorlar – oilaviy shifokor, oftalmolog, nevropatolog, LOR, revmatolog, stomatolog ko'rsatmaga muvofiq jalb qilinadi.					
Laborator tekshiruvlar	1.Umumiy qon va siydik taxlili	-	-	Ko'rsatmaga muvofiq yoki yiliga 2 marta	domiy
	2.Biokimeviy taxlil	-	-	Ko'rsatmaga muvofiq yoki yiliga 2 marta	domiy

	3. TORCh infeksiyaga tekshirish	-	-	Ko'rsatmaga muvofiq yoki yiliga 2 marta	domiy
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	Tonometriya Vizometriya Biomikroskopiya Perimetriya Biomikrooftalmoskopiya Optik kogerent tomografiya	-	-	Ko'rsatmaga muvofiq yoki yiliga 2 marta	domiy
Izoh: Birlamchi shifoxonada davolanib chiqqandan so'ng 6 oy davomida shifokor nazorati; ko'rsatmaga muvofiq klinik, fizikal, laborator, tekshiruvlarni o'tkazish; ko'rsatmaga muvofiq boshqa tor mutaxassislar ko'ruvi va qo'shimcha tekshiruvlar o'tkazish; kasallik asoratlangan holatida yo'llanma asosida statsionar davoga yuborish.					

(REABILITATSIYA) Izoh: aniqlangan asoratlarga qarab, bemor shifokorlar tomonidan kuzatiladi -mutaxassislar (nevropatolog, oftalmolog, terapevt va boshqalar). Ko'ruv nervi va yo'llari kasalliklarida maxsus rehabilitatsiya yo'nalishlari yo'q. Bemor shikoyatlari va klinik xolatiga qarab rehabilitatsiya turlari tanlanadi.